

LIBERALIZACIJA TRŽIŠTA USLUGA SE PROVODI

I. Sažeti prikaz

Otvorena tržišna konkurencija: Nastavno na ranija otvaranja telekomunikacijskog i financijskog sektora, u mnogim uslužnim djelatnostima tržište je otvoreno konkurenciji s unutarnjeg tržišta EU/EGP, što uključuje brojne profesionalne i mrežne djelatnosti, trgovina, graditeljstvo, turizam itd. Tržište je otvoreno europskoj konkurenciji privatnog sektora i u uvelike javnom području obrazovanja, socijalne skrbi, pogrebnika, muzeja i knjižnica. Izvoz je olakšan, čime je omogućeno povezivanje hrvatskih poduzetnika s europskim i globalnim lancima vrijednosti. Obostrano je omogućena sloboda poslovnog nastana na trajnoj osnovi. Također, u nizu djelatnosti omogućena je sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi za državljane EU/EGP, bez obvezne registracije. Ta ista sloboda pružanja usluga odnosi se i na hrvatske pružatelje u drugim EU/EGP državama. Olakšana je online trgovina. Taksi se može naručivati i plaćati online.

Lakše procedure: Pojednostavljeno je i ubrzano je ishođenje dozvola za niz uslužnih djelatnosti. Dokumentacija se može predavati e-poštom, bez obveze biljega i pečata. U sve više slučajeva pristup tržištu usluga potpuno se digitalizira, a isto je već omogućeno za pojedine djelatnosti. Informacije o zahtjevima za uslužne djelatnosti dostupne su sve na jednom mjestu, bez potrebe lutanja među institucijama. U nizu sektora i profesija uklonjene su specifične prepreke, snižene naknade i smanjen broj zahtjeva za pristup tržištu i pružanje usluga. Građevinari mogu brže i jeftinije doći do e-dozvole jer je upola smanjen broj procedura i ubrzano postupanje administracije, što je jedan od ključnih poticaja za ulaganja. Jednostavnije je ishođenje suglasnosti i smanjen je njihov broj i za usluge zaštite okoliša. Ne mora se ishoditi suglasnost za otvaranje nove veterinarske ljekarne. Omogućen je nastavak obavljanja djelatnosti trgovine bez izdavanja novog rješenja o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta, čime se omogućava jednostavnije otvaranje novih prodavaonica, bez dodatnog financijskog opterećenja. Ukinuta je procedura ishođenja suglasnosti za gradnju velikih trgovačkih centara. Ukinut je postupak ishođenja suglasnosti za trgovinu na veliko naftom i biogorivima, a time i plaćanje pristojbe od 700 kuna i obveza raspolaganja skladištem. Ne mora se više prolaziti kroz proceduru zadovoljavanja minimalnih tehničkih uvjeta za turističke agencije, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, zdravstveni turizam, posebne oblike turističke ponude te najam suncobrana, ležaljki i daski za jedrenje. Iznajmljivači ne moraju više ispunjavati zdravstvene uvjete. Pojednostavljenje niza procedura za tržište usluga štedi poduzetnicima vrijeme i novac.

Manje dupliciranja: Priznaju se istovrijedna osiguranja od profesionalne odgovornosti iz drugih EU/EGP država. Olakšan je pristup reguliranim profesijama kroz automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija za državljane EU/EGP, a isto vrijedi i za hrvatske profesionalce na EU tržištu. Sve manje se traže podaci od domaćih pružatelja usluga koje država već ima. Podaci za prekogranične pružatelje usluga provjeravaju se putem IT sustava, umjesto da ih se isti traže. Navedeni primjeri jedan su od znakova jedinstvenog tržišta na kojemu je moguća samo jedna provjera.

Regulirane profesije: Smanjen je broj reguliranih profesija na EU prosjek, odnosno ispod razine Slovačke, Češke i Poljske. Uveden je opći sustav priznavanja stručnih kvalifikacija iz trećih zemalja. Europska strukovna kartica izdana za privremeno i povremeno pružanje usluga daje automatsko pravo na obavljanje profesije, bez obveze ispunjavanja dodatnih uvjeta. Osoba koja prvi put želi pružati regulirane profesionalne usluge može o tome elektronički izvijestiti nadležno tijelo ili Jedinstvenu kontaktnu točku za usluge. Propisan je rok od 30 dana u kojemu je nadležno tijelo dužno donijeti rješenje o priznavanju inozemne stručne kvalifikacije nakon provedene dopunske mjere.

Tržišne cijene: Deregulacija je omogućila slobodno formiranje cijena niza profesija i sektora kao što su posrednici u prometu nekretnina, arhitekti, inženjeri, revizori, porezni savjetnici, taksisti, autoškole, edukacijsko-rehabilitacijska djelatnost, carinski zastupnici, električna energija i nafta. Time je na kratki ili dulji rok otvorena mogućnost za sniženje cijena usluga, što ovisi i o očekivanjima potrošača u uvjetima veće konkurencije.

Mogućnost oglašavanja: Arhitekti i inženjeri više nemaju ograničenja oglašavanja, a odvjetnicima su smanjena ograničenja oglašavanja, kao i većina drugih zanimanja. To im je poticaj za širenje poslovanja i broja klijenata, a ujedno i prilika marketinškim agencijama.

Bez ograničenja dozvola: Uklonjena su teritorijalna ograničenja broja dozvola, kao primjerice birokratskih određivanja mreža za autoškole i taksiste. Taksisti mogu ishoditi dozvole u svakoj lokalnoj jedinici. Kao i većina drugih profesija, arhitekti, inženjeri i revizori mogu slobodno osnivati nove urede. Širi se sustav privatnih ordinacija u primarnoj

zdravstvenoj zaštiti, a posao se može obavljati i bez koncesije. Time je omogućeno širenje poslovanja profesionalaca i njihova nova ulaganja.

Bez dokazivanja ekonomske opravdanosti: Osnivači auto škola više moraju elaboratima dokazivati ekonomsku opravdanost svojeg osnivanja. Nema više obrazlaganja ekonomske opravdanosti otvaranja trgovačkih centara, a isto obvezno treba ukinuti za privatne škole.

Odabir pravnog oblika: U velikoj većini profesija nema više ograničenja pravnog oblika, uključujući poštu, geodete, pogrebne, taksiste itd. Zato poduzetnici sami odlučuju žele li poslovati kao fizičke ili pravne osobe. Sloboda oblika poslovanja primjerice je uvedena i za privatne muzeje i knjižnice, čime imaju i slobodu raspolaganja dobiti. Mogu se osnivati vjerski muzeji i digitalne knjižnice. Poreznim savjetnicima je primjerice omogućeno osnivanje d.o.o., a umjesto potpunog ograničenja vlasničkih udjela za porezne savjetnike uvedeno je samo djelomično i bez propisivanja višeg iznosa minimalnog kapitala od standardnog za d.o.o. Time se uklanjaju troškovi obvezne promjene primjerice iz fizičke u pravnu osobu, što je bitno i za lakši pristup prekogranične konkurencije. Navedena vrsta ograničenja kod fizičkih osoba planira se ukinuti za sportske i fitness centre.

Bez licenciranja: Nema više licenciranja građevinskih poduzeća, turističkih pratitelja i posrednika u zapošljavanju. Spriječeno je uvođenje licenciranja računovođa. Ukinuta je regulacija profesije voditelja građevinskih radova a istima više nije obvezno komorsko članstvo. Za revizore nema više re-licenciranja. Licenciranje nije uvedeno za niz poslovnih usluga, uključujući i IT, čime im se jamči potpuno slobodan pristup tržištu.

Slobodnije zapošljavanje: Kao i ostale djelatnosti, građevinari i internet turističke agencije nemaju više zakonsku obvezu zapošljavanja minimalnog broja radnika, već o tome samostalno odlučuju. Omogućena je sloboda ugovaranja rada u autoškoli na puno ili nepuno radno vrijeme, kako bi se rad prilagodio tržišnim potrebama. Voditelja poslovne internet turističke agencije ne mora više prijaviti prebivalište u stanu. Ne mora se više u svakoj poslovnici internet turističke agencije imati zaposlenog voditelja u punom radnom vremenu. Trgovci samostalno odlučuju o radnom vremenu i nema zabrana za pojedine dane. Omogućena je mobilnost privatnih zdravstvenih radnika. Omogućena su ulaganja privatni zdravstveni turizam.

Manji troškovi nabave: Autoškole neće morati svakih 7 godina mijenjati aute, odnosno svakih 12 godina autobuse. Dok se tehnička ispravnost uvijek podrazumijeva, autoškole će moći koristiti automobile do 10 godina starosti, a autobuse do 15 godina, čime će autoškole samostalno odlučivati o troškovima nabavke prije isteka navedenih rokova i postići financijske uštede. Dopušteno je da površina skladišta za trgovanje robom na veliko može biti manja od 50 m² (ali ne manja od 25m²) i omogućeno da više prodajnih objekata istog trgovca na različitim lokacijama može koristiti zajedničko skladište, čime trgovci štede novac.

II. Detaljni prikaz – mjera znači pojedinačnu prilagodbu sektorskih propisa za pojedine uslužne djelatnosti i profesije kroz olakšanja pristupa tržištu i uklanjanja prepreka konkurenciji.

Arhitekti

1. Putem Jedinствене kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom, dok će e-usluga biti razvijena.
2. Arhitektima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana, uz ispunjavanje uvjeta kojima je profesija regulirana.
3. Uređeno je automatsko priznavanje kvalifikacije arhitekata iz drugih država Europskog gospodarskog prostora.
4. Uklonjena je tarifna regulacija cijena arhitekata.
5. Nema ograničenja oglašavanja arhitekata.
6. Ovlašteni arhitekti imaju slobodu osnivanja više od jednog ureda.
7. Arhitekti nemaju ekskluzivna prava vezana uz građevinske dozvole (već dijeljena prava s inženjerima na dizajn i planiranje, stručni nadzor, certificiranje (nostrifikaciju) projekta i upravljanje projektom gradnje).
8. Za izradu studije izvedivosti, projekta uređenja interijera i projekta krajobraznog uređenja koji ne sadrži projekt građevine nije više potrebna procedura ovlaštenja.
9. Poslove voditelja projekta mogu obavljati i osobe koje nisu upisane u evidenciju voditelja projekta.
10. Ukinuta je obveza vježbeničkog staža kroz stručno radno iskustvo pod vodstvom mentora te je dovoljno ispuniti uvjet od 2 godine odgovarajućeg stručnog radnog iskustva.
11. Ukinuto je obvezno članstvo u komori za arhitekate za one koji obavljaju poslove vođenja građenja i uveden dobrovoljan upis u imenik inženjera gradilišta, odnosno imenik voditelja radova.

12. Svi ovlaštteni arhitekti mogu obavljati poslove nostrifikacije (certifikacije) projekata, izradu i potpisivanje projekata te stručni nadzor građenja.
13. Ukinut je komorski zahtjev da protiv arhitekta kao podnositelja zahtjeva za odobrenje ne smije biti pokrenuta kaznena istraga.

Inženjeri

14. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom, a razvijene su i e-usluge za inženjere strojarstva i elektrotehnike.
15. Inženjerima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana, uz ispunjavanje određenih uvjeta kojima je profesija regulirana.
16. Uklonjena je tarifna regulacija cijena inženjera.
17. Nema ograničenja oglašavanja inženjera.
18. Ovlaštteni inženjeri imaju slobodu osnivanja više od jednog ureda.
19. Inženjeri nemaju ekskluzivna prava vezana uz upravljanje troškovima gradnje (već dijeljena prava s arhitektima na dizajn i planiranje, stručni nadzor, certificiranje (nostrifikaciju) projekta i upravljanje projektima gradnje).
20. Poslove voditelja projekta mogu obavljati i osobe koje nisu upisane u evidenciju voditelja projekata.
21. Ukinuta je obveza vježbeničkog staža kroz stručno radno iskustvo pod vodstvom mentora te je dovoljno ispuniti uvjet od 2 godine odgovarajućeg stručnog radnog iskustva.
22. Za izradu studija izvedivosti nije potrebno ovlaštenje.
23. Svi ovlaštteni inženjeri mogu obavljati poslove nostrifikacije (certifikacije) projekata, izradu i potpisivanje projekata te stručni nadzor građenja.

Voditelji građevinskih radova i inženjeri gradilišta

24. Ukinuto je obvezno članstvo u strukovnoj komori za voditelje radova odnosno inženjere gradilišta.
25. Ukinuto je obvezno osiguranje od profesionalne odgovornosti za voditelje radova odnosno inženjere gradilišta.
26. Ukinuta je obveza pružatelja usluge u području vođenja građenja da podnesu prijavu Komori za privremeno ili povremeno obavljanje poslova inženjera gradilišta i/ili voditelja radova.

Graditeljstvo: građenje, upravljanje projektom, ispitivanje dijelova građevine i ispitivanje građevnih proizvoda

27. Izvođačima i fizičkim osobama koje vode građenje iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana, uz ispunjavanje određenih uvjeta kojima je profesija regulirana.
28. Ukinuta je obveza davanja izjave komori za strane voditelje projekata kada usluge pružaju na privremenoj i povremenoj osnovi.
29. Ukinuta je procedura licenciranja za izvođače - građevinska poduzeća (izvođač mora biti registriran za građenje, odnosno izvođenje radova i mora imati zaposlenog voditelja za radove koje izvodi).
30. Ukinuta je obveza zapošljavanja minimalnog broja radnika koji obavljaju poslove građenja (napomena: gradnja je projektiranje i građenje), pa izvođači građevinskih radova samostalno odlučuju koliko im je radnika potrebno.
31. Osobe koje obavljaju djelatnost ispitivanja dijelova građevina nemaju više obvezu akreditacije.
32. Naknada za rješenje o ispunjavanju zahtjeva glede ocjenjivanja i provjere stalnosti svojstava građevnih proizvoda je snižena za 50%.
33. Naknada za rješenje o izmjenama ili dopunama rješenja o ispunjavanju zahtjeva u dijelu odgovornih osoba u postupcima ocjenjivanja i provjere stalnosti svojstava građevnih proizvoda je snižena za 20%.
34. Olakšano je pružanje usluga u graditeljstvu zbog pojednostavljenja i sniženja troškova procedure ishođenja građevinskih dozvola.

Agenti i posrednici u prometu nekretnina

35. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge zahtjev s popratnom dokumentacijom za dozvolu za agenta i posrednika u prometu nekretnina se može predati e-uslugom ili e-poštom.
36. Naknada za podnošenje zahtjeva snižena je za 50%.
37. Agentima i posrednicima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.
38. U slučaju slobodnog prekograničnog pružanja usluga dovoljno je slanje obavijesti e-poštom prema Jedinственoj kontaktnoj točki.
39. Snižena je cijena ispita za agente za posredovanje u prometu nekretnina za 25%.

40. Formiranje cijene prepušteno je tržištu.

Računovođe

41. Računovođama iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je horizontalno zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.
42. Odustalo se od zakonski prethodno planiranog licenciranja računovođa i komorskih obveza.

Revizori

43. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom, dok će e-usluga biti razvijena.
44. Revizorima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, uz ispunjavanje određenih uvjeta kojima je profesija regulirana.
45. Ovlaštenje za rad revizora nema više ograničenje trajanja, odnosno nije ga potrebno produljivati svake 3 godine, čime se smanjuje administrativno opterećenje.
46. Dovoljno je da se jedan član uprave revizorskog društva služi hrvatskim jezikom, umjesto većine.
47. Ovlašteni samostalni revizor je dobio slobodu osnivanja više od jednog revizorskog ureda, čime je uklonjeno ograničenje poslovnog nastana i otvoren veći prostor za širenje poslovanja.
48. Automatski se priznaje istovrijedno osiguranje revizora od profesionalne odgovornosti iz druge države članice EU, čime se uklanja obveza ponovnog ugovaranja istog osiguranja.
49. Propisana je suradnja s drugim državama članicama EU glede usklađivanja zahtjeva o obrazovnim kvalifikacijama revizora.
50. Zadržano je slobodno formiranje cijena i nema ograničenja pravnog oblika.
51. Povezana društva revizorskog društva mogu slobodno pružati određene usluge poreznog savjetovanja revizijskim klijentima od javnog interesa.
52. Revizijskom klijentu se može pružati porezne usluge vezane uz pripremu poreznih obrazaca, pomoć kod poreznih inspekcija, izračun poreza, porezno savjetovanje.
53. Uveden je neovisan (ne-komorski) javni nadzor revizorskih usluga.
54. Snižen je komorski doprinos za 30%.
55. Snižena je komorska članarina za 30%.
56. Snižena je cijena komorskog revizorskog ispita za 30%.
57. Omogućena je konkurencija cijena i organizatora stručnog osposobljavanja za polaganje revizorskog ispita, što otvara prostor za niže cijene.

Porezni savjetnici

58. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom, dok će e-usluga biti razvijena.
59. Poreznim savjetnicima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana, uz ispunjavanje određenih uvjeta kojima je profesija regulirana.
60. Omogućeno je slobodno formiranje cijena poreznosavjetničkih usluga.
61. Ukinuto je ograničenje pravnog oblika društva s ograničenom odgovornošću.
62. Umjesto 100%-tnog ograničenja vlasničkih udjela za porezne savjetnike uvedeno je samo djelomično uvjetovanje kao srednje rješenje.
63. Spriječeno je propisivanja višeg iznosa minimalnog kapitala od standardnog za d.o.o.
64. Ukinuto je ograničenje prema kojem državljani EGP mogu osnivati samo podružnicu za porezno savjetništvo, a ne i drugi oblik sjedišta.
65. Ukinuta je obveza da porezni savjetnik iz EU mora odrediti punomoćnika za primanje pismena, ukoliko usluge pruža privremeno i povremeno.
66. Ograničene usluge poreznog savjetovanja mogu slobodno obavljati samostalni ovlašteni revizori i revizorska društva u okviru svoje djelatnosti.
67. Ukupni trošak stručnog ispita je snižen za 20%.

Odvjetnici

68. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom.
69. Odvjetnicima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, uz ispunjavanje određenih uvjeta kojima je profesija regulirana.

70. Odvjetnici iz drugih država članica EU imaju slobodu osnivanja više od jednog ureda u Hrvatskoj.
71. Odvjetnik iz druge države članice EU može u Hrvatskoj koristiti hrvatski naziv „odvjetnik“ tako odabere jedan od dva načina: da položi ispit iz poznavanja pravnog poretka Republike Hrvatske ili da u i Hrvatskoj radi kao odvjetnik pod nazivom zanimanja svoje matične države i nakon minimalno trogodišnje prakse dokaže da je učinkovito i redovito obavljao odvjetnički poziv u Hrvatskoj pod nazivom iz svoje matične države.
72. Omogućeno je slobodno zajedničko pružanje usluga odvjetnika s poslovnim nastanom u Hrvatskoj i u drugoj državi članici EU.
73. Omogućeno je da hrvatsko odvjetničko društvo osnuje odvjetničko društvo u drugoj državi članici EU.
74. Od odvjetnika iz druge države članice EU ne traži se obvezno komorsko članstvo (već samo predstavljanje komori, dokaz o obavljanju odvjetničkog posla u matičnoj državi i najava o obavljanju poslova u Hrvatskoj).
75. Nema zakonske zabrane da podružnice odvjetničkih društava iz EU mogu pružati usluge savjetovanja o pravu svoje matične države, o pravu EU, međunarodnom pravu i pravu Republike Hrvatske.
76. Smanjena je regulacija oglašavanja odvjetnika na razmjerniju razinu, na način da se omogućuje slobodnija komunikacija. Više nije potrebna dugotrajna procedura prethodnog komorskog odobrenja web stranice odvjetnika odnosno odobrenja promjene web informacija. Nema više izričito propisanog sadržaja web stranice. Podaci o klijentima mogu se objaviti na web stranici samo uz njihovo dopuštenje.
77. Odvjetnici se mogu oglašavati, ali moraju pritom poštivati etička načela istinitog i objektivnog informiranja javnosti, pogotovo vezano uz zaštitu klijenata. Odvjetnici mogu jednosmjerno komunicirati svoje usluge na društvenim mrežama.

Taksisti

78. Omogućeni su slobodni i jednaki tržišni uvjeti za postojeće i nove poslovne modele.
79. Smanjen je broj uvjeta za dobivanje licencije, odnosno ukinuta je obveza trogodišnje škole za KV vozača.
80. Pravilnikom se neće moći regulirati dodatni uvjeti.
81. Do dozvole se može doći jednostavnije, u roku od 15 dana od podnošenja zahtjeva.
82. Ukoliko se licenca ne izda u navedenom roku, nadležno Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture će u narednih 15 dana donijeti rješenje.
83. Sadržaj ispita je pojednostavljen.
84. Cijena ispita je snižena.
85. Omogućen je elektronički postupak predaje zahtjeva, plaćanja pristojbe te ishođenja licencije i dozvole.
86. Maksimalna naknada za licenciju ne može iznositi više od 10 posto mjesečne neto plaće na području jedinice lokalne samouprave koja izdaje dozvolu.
87. Vozač u vozilu može imati samo kopiju dozvole, umjesto originala.
88. Ukinuto je pravo lokalnim jedinicama na ograničenje broja dozvola.
89. Dozvola više ne ovisi o poslovnom nastanu i prebivalištu taksista te se dozvola može dobiti u bilo kojem broju lokalnih jedinica.
90. Cijene se mogu slobodno određivati na tržišnoj osnovi.
91. Vožnja se može naplaćivati i putem elektroničke aplikacije, a ne samo putem taksimetra, što je važno za digitalne platforme u okviru ekonomije suradnje.
92. Uvedena je obveza informiranja o cijeni po kilometru putem taksimetra, odnosno o maksimalnoj cijeni putem elektroničke aplikacije.
93. Nema ograničenja pravnog oblika taksista.
94. Taksisti iz drugih država članica EU imaju slobodu poslovnog nastana u Hrvatskoj.
95. Taksisti iz trećih zemalja mogu pružati usluge ako je to uređeno međunarodnim ugovorom.

Autoškole

96. Putem Jedinstvene kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom.
97. Autoškole mogu samostalno određivati tržišne cijene, bez regulirane minimalne cijene.
98. Ukinuta je mreža autoškola kroz koju se ograničavao dozvoljeni broj autoškola po teritoriju svake županije i ovisno o broju kandidata, uz opravdanje tržišne potrebe.
99. Omogućena je sloboda ugovaranja rada u autoškoli na puno ili nepuno radno vrijeme, kako bi se rad prilagodio tržišnim potrebama.
100. Auto škola smije i izvan sjedišta odnosno u podružnici osposobljavati kandidate za vozače.
101. Autoškole neće morati svakih 7 godina mijenjati aute, odnosno svakih 12 godina autobuse. Dok se tehnička ispravnost uvijek podrazumijeva, autoškole mogu koristiti automobile do 10 godina starosti, a autobuse do 15 godina, što će rezultirati financijskim uštedama za autoškole.

Trgovina i distribucija

102. Putem Jedinstvene kontaktne točke za usluge zahtjev s popratnom dokumentacijom za dozvolu za prostor trgovca (vezano uz minimalne tehničke uvjete) se može predati e-uslugom ili e-poštom.
103. Naknada za podnošenje zahtjeva snižena je za 25%.
104. Trgovcima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je horizontalno zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.
105. Trgovci više nisu obvezni svake godine atestirati vagu, već svake druge godine.
106. Omogućen je nastavak obavljanja djelatnosti trgovine bez izdavanja novog rješenja o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta, čime se omogućava jednostavnije otvaranje novih prodavaonica, bez dodatnog opterećenja.
107. Nema posebne dozvole za trgovinu i distribuciju (osim za ukapljeni naftni plin).
108. Nema regulacije radnog vremena trgovina.
109. Nema regulacije cijena niti maksimalnih iznosa sezonskih sniženja.
110. Ukinuta je procedura ishođenja suglasnosti za gradnju velikih trgovačkih centara, uz obrazlaganje gospodarske opravdanosti njihovog otvaranja.
111. Površina skladišta za trgovanje robom na veliko može biti manja od 50 m² (ali ne manja od 25 m²).
112. Omogućeno je da više prodajnih objekata istog trgovca na različitim lokacijama koristi zajedničko skladište.
113. Ukinut je postupak ishođenja dozvole za trgovinu na veliko naftom i biogorivima, a time i plaćanje upravne pristojbe od 700 kuna, odnosno pristojbe od 140 kuna za izmjenu podataka.
114. Ukinuta je obveza raspolaganja posebno opremljenim skladištem za trgovinu na veliko naftom i biogorivima, čime je domaćim trgovcima na veliko i uvoznicima omogućen izravni pristup maloprodajnoj mreži.
115. Sanitarni i zdravstveni pregledi trgovaca obavljaju se jednom umjesto dvaput godišnje.
116. Tisuće trgovaca koji rade u prometu originalno zapakiranih sredstava za održavanje osobne higijene nisu više obvezni prolaziti sanitarne i zdravstvene preglede.
117. Upola je skraćeno vrijeme predavanja trgovcima o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koje rade u proizvodnji i prometu namirnica.

Turizam

118. Putem Jedinstvene kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom, dok će e-usluga u okviru projekta Hrvatski digitalni turizam biti razvijena.
119. Pružateljima svih vrsta turističkih usluga iz drugih država Europskog gospodarskog prostora se jamči sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.
120. Ukinuta je obveza dokazivanja poslovne sposobnosti kao uvjet za turističkog vodiča.
121. Ukinuta je obveza dokazivanja, da pravomoćnom sudskom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova turističkog vodiča, dok ta mjera traje, osobi koja želi pružati usluge turističkog vodiča
122. Ukinuto je reguliranje profesije turističkog pratitelja tj. voditelja putovanja.
123. Ukinuto je ograničenje broja zaposlenih za internet turističke agencije u stambenim prostorima.
124. Ukinuto je ograničenje za internet turističku agenciju da kada posluje u prostoru stambene namjene da u tom prostoru voditelj poslova mora imati prijavljeno prebivalište.
125. Ukinuta je obveza turističkim agencijama da u svakoj poslovnici ili poslovnom prostoru ima voditelja poslova (dostatno je da ima jednog zaposlenog voditelja poslova na puno rado vrijeme).
126. Ukinuta je obveza korištenja identifikacijskog koda turističke agencije.
127. Ukinuta je obveza dostave ugovora o turističkom zastupanju turističkih agencija Ministarstvu turizma.
128. Ukinuta je administrativna procedura ishođenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za pružanje usluga turističkih agencija, već je samo potrebno dostaviti obavijest Ministarstvu turizma o početku pružanja usluga.
129. Ukinuta je procedura ishođenja rješenja o odobrenju za pružanje turističkih usluga na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (ranije seljačkom gospodarstvu).
130. Ukinuta procedura ishođenja rješenja o odobrenju za pružanje usluga u posebnim oblicima turističke ponude (seoskom, zdravstvenom, kulturnom, wellness, kongresnom, za mlade, pustolovnom, lovnom, športskom, golf-turizmu, športskom ili rekreacijskom ribolovu na moru, ronilačkom turizmu, športskom ribolovu na slatkim vodama kao dodatna djelatnost u uzgoju morskih i slatkovodnih riba, rakova i školjaka i dr.) i procedura ishođenja rješenja o ostalim turističkim uslugama (iznajmljivanje pribora i opreme za šport i rekreaciju).
131. Proširen je krug pružatelja usluga zdravstvenih i usluga u kongresnom turizmu.
132. Pružanje turističkih usluga u zdravstvenom turizmu je, osim specijalnim bolnicama i lječilištima, omogućeno i ostalim zdravstvenim ustanovama te sektoru privatnog zdravstva.

133. Smanjeno je potrebno radno iskustvo voditelja poslova, umjesto dvije godine radnog staža na odgovarajućim poslovima u turističkoj agenciji ili drugim odgovarajućim poslovima u turizmu, dostatno je da ima jednu godinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u turističkoj agenciji ili drugim odgovarajućim poslovima u turizmu.
134. Ukinuta je obveza dokazivanja poslovne sposobnosti kao uvjet za voditelja poslova.
135. Ukinuta je obveza dokazivanja osobi, koja želi pružati usluge voditelja poslova, da joj pravomoćnom sudskom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova turističkog vodiča, dok ta mjera traje.
136. Ukinuta je obveza pohađanja seminara prije stručnog ispita za voditelja poslova turističke agencije.
137. IT sektor, računovođe, revizori, porezni savjetnici, fitness centri i neke druge uslužne djelatnosti su od zakonski oslobođeni plaćanja turističke članarine.
138. Uveden je sustav e-Visitor za prijavu i odjavu turista.

Ugostiteljstvo

139. Putem Jedinstvene kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom, dok će e-usluga u okviru projekta Hrvatski digitalni turizam biti razvijena.
140. Pružateljima svih vrsta ugostiteljskih usluga iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.
141. Do kraja 2020. je produljen rok važenja privremenih rješenja za rad ugostitelja zbog produljenja procesa legalizacije i uređivanja zemljišnih knjiga te je omogućeno podnošenje novih zahtjeva za izdavanje navedenih privremenih rješenja.
142. Ukinut je uvjet prestanka važenja rješenja za ugostiteljski objekt koji ne započne s radom u devet mjeseci.
143. Ukinuta je obveza za iznajmljivače pribavljanja potvrde od ovlaštene zdravstvene ustanove da oni ili netko od članova njihovog domaćinstva koji s njima žive u istoj zgradi, odnosno stanu, nisu evidentirani kao bolesnici od neke zakonom određene zarazne bolesti ili su duševni bolesnici koji zbog svog stanja ili ponašanja mogu ometati odnosno ugroziti okolinu.
144. Ugostiteljske usluge može pružati i sektor privatnog zdravstva.
145. Nema ograničenja iznajmljivanja u okviru ekonomije suradnje.
146. Pojednostavljena je procedura ponovne kategorizacije ugostiteljskih objekata a naknada za kategorizaciju smještajnih objekata je ukinuta.

Geodeti

147. Putem Jedinstvene kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom, a razvijena je e-usluga prijave stručnog ispita i za ishođenje suglasnosti. Procedura je pojednostavljena.
148. Geodetima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana, uz ispunjavanje određenih uvjeta kojima je profesija regulirana.
149. Ukinuto je ograničenje pravnog oblika za geodete.
150. Ukinuta je obveza posjedovanja geodetske opreme i prostora kao uvjet za pružanje usluga.

Energetsko certificiranje

151. Otprilike upola je snižena cijena izobrazbe za energetske certificiranje u 4 institucije čime je omogućena konkurencija cijena.
152. Smanjeno je obvezno radno iskustvo za diplomirane inženjere (s 5 godina obrazovanja) s 5 na 2 godine i za inženjere (s 3 godine obrazovanja) s 10 na 5 godina, čime se olakšava pristup licenciranju.
153. Ukinuta je obveza ovjere dokumenata kod javnog bilježnika prije započinjanja energetskog certificiranja zgrada.
154. Certifikatorima je snižena naknada za ishođenje ovlaštenja.

Posredovanje pri zapošljavanju

155. Privatnim posrednicima pri zapošljavanju iz drugih država Europskog gospodarskog prostora se jamči sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.
156. Ukinuta je obveza ishođenja dozvole za obavljanje posredovanja pri zapošljavanju.

Zdravstvena zaštita

157. Uveden je sustav privatnih ordinacija u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.
158. Definirana je privatna praksa u ordinaciji bez koncesije tj. vremenskog ograničenja dozvole.

159. Privatni zdravstveni radnici mogu pružati zdravstvene usluge i u dislociranom prostoru odnosno području, kao i u posebnom vozilu.
160. Uvedene su usluge specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite.
161. Uklonjene su prepreke razvoju privatnog zdravstvenog turizma.
162. Zdravstvene usluge u zdravstvenom turizmu mogu pružati zdravstvene ustanove, trgovačka društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti i privatni zdravstveni radnici, a isti će moći pružati i ugostiteljske usluge.

Psihoterapeuti

163. Privatnim psihoterapeutima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora se jamči sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.
164. Zahtjev za dopusnicu se može podnijeti i elektronički, putem Jedinственe kontaktne točke.
165. Zahtjev za dopusnicu se ne plaća.
166. Dopusnica nema više ograničeno trajanje.
167. Nema ograničenja pravnog oblika.
168. Nema ograničenja broja ureda.
169. Cijene se mogu slobodno formirati sukladno tržišnim uvjetima.
170. Sloboda pružanja usluga savjetovanja se zadržava, dok se psihoterapeutom može nazivati osoba s tom titulom.

Sudski vještaci

171. Sudskim vještacima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora zajamčena je sloboda poslovnog nastana.

Privatni detektivi

172. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati putem e-usluge, a obvezna dokumentacija je pojednostavljena.
173. Pružateljima detektivskih usluga iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.

Privatni zaštitari

174. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati elektroničkim putem, a obvezna dokumentacija je pojednostavljena.

Veterinari

175. Veterinari s poslovnim nastanom u EU mogu slobodno pružati usluge u Hrvatskoj samo uz pisanu izjavu nadležnom Ministarstvu, i uz automatsko priznavanje stručne kvalifikacije.
176. Ukinuta je procedura ishođenja suglasnosti nadležnoga veterinarskog ureda za otvaranje veterinarske ljekarne.

Zaštita okoliša

177. Za pružanje usluga u području zaštite okoliša državljani EU imaju pravo poslovnog nastana, kao i slobodu prekograničnog pružanja usluga (bez obvezne registracije poslovnog nastana).
178. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati putem e-usluge ili e-poštom.
179. Pojednostavljeni su uvjeti ishođenja suglasnosti čiji je broj smanjen.
180. Obnavljanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša ne mora se vršiti svake 3 godine već svakih 5 godina.
181. Ukinuti su uvjeti za radni prostor vođitelja stručnih poslova zaštite okoliša.
182. Ukinuta je obveza sudjelovanja i plaćanja troškova stručnog vijeća kod postupka ishođenja suglasnosti na politiku sprječavanja velikih nesreća u području zaštite.

Intelektualno vlasništvo

183. Zastupnici u području usluga intelektualnog vlasništva koji su državljani EU imaju pravo poslovnog nastana za pružanje usluga u Hrvatskoj.
184. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati putem e-usluge ili e-poštom.

Privatni muzeji

185. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge dokumenti za ishođenje odobrenja mogu se slati e-poštom.

186. Privatnim muzejima iz država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana.
187. Ukinuto je ograničenje pravnog oblika osnivanja privatnih muzeja, što znači da privatni muzeji mogu biti fizičke i pravne osobe.

Privatne knjižnice

188. Privatnim knjižnicama iz država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana.
189. Ukinuto je ograničenje vlasničkog oblika, što znači da se pored javnih mogu otvarati i privatne knjižnice.
190. Knjižnice mogu osnovati fizičke i pravne osobe.
191. Propisano je osnivanje vjerskih i digitalnih knjižnica.

Privatna kazališta

192. Privatnim kazalištima iz drugih država Europskog gospodarskog prostora horizontalno se jamči sloboda poslovnog nastana u Hrvatskoj.
193. Privatna kazališta i kazališne družine mogu se osnivati kao ustanove, trgovačka društva i umjetničke organizacije.

Pogrebnička djelatnost

194. Pružateljima pogrebničkih usluga iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.
195. Nema ograničenja organizacijskog oblika na fizičku ili pravnu osobu.
196. Priznaje se osiguranje od odgovornosti iz druge države EU.

Mediji i novinski nakladnici

197. Privatnim pružateljima usluga medija i novinskih nakladnika iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je zajamčena sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.

Socijalna skrb

198. Pružanje usluga socijalne skrbi je otvoreno i privatnom sektoru, a državljani EU imaju pravo poslovnog nastana, kao i slobodu prekograničnog pružanja usluga (bez obvezne registracije poslovnog nastana).
199. Putem Jedinstvene kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom.

Dadilje

200. Za pružanje usluga dadilja državljani EU imaju pravo poslovnog nastana, kao i slobodu prekograničnog pružanja usluga (bez obvezne registracije poslovnog nastana).
201. Putem Jedinstvene kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom.

Privatne škole

202. Privatnim školama iz država Europskog gospodarskog prostora jamči se sloboda poslovnog nastana.
203. Omogućena je e-usluga za ishođenje odobrenja za pružanje usluga u području obrazovanja.

Edukacijsko-rehabilitacijska djelatnost

204. Pružateljima edukacijsko-rehabilitacijskih usluga iz drugih država Europskog gospodarskog prostora se jamči sloboda poslovnog nastana, kao i sloboda prekograničnog pružanja usluga na povremenoj i privremenoj osnovi, bez obveze registracije poslovnog nastana.
205. Ukinuta je regulacija minimalne cijene usluga.

Carinski zastupnici

206. Nema više reguliranja cijene usluga carinskog zastupanja.

Energetika

207. Pružateljima usluga u svim područjima energetike iz drugih država Europskog gospodarskog prostora zajamčena je sloboda poslovnog nastana.
208. Određivanje cijena je prepušteno tržištu.
209. Ukinuta je zakonski zaštićena zlatna dionica države (25%) u INA-i, čime je uklonjena prepreka EU pravu poslovnog nastana.

Telekomunikacije

210. Omogućena je konkurencija pružatelja telekomunikacijskih usluga sa slobodom poslovnog nastana.

Financijske usluge

211. Omogućena je konkurencija pružatelja financijskih usluga sa slobodom poslovnog nastana.

Zdravstvo

212. Uvedeno je automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija doktora, zubara, primalja, farmaceuta i medicinskih sestara iz država članica EU koji mogu ostvariti slobodu poslovnog nastana u Hrvatskoj.

Promet

213. Putem Jedinственe kontaktne točke za usluge se obrasci i dokumenti prilikom ishođenja odobrenja mogu slati e-poštom, a vezano uz odobrenje djelatnosti željezničkog prijevoza, održavanja željezničkih vozila, rada žičare, kombiniranog prijevoza putnika te upisa broda brodice i jahte.

214. Uveden je jedinstveni centralizirani i upisnik brodova u elektroničkom obliku.

215. Olakšana je predaja zahtjeva za upis u upisnik brodova.

216. Bolje se uređuju pojedina pitanja za lakše pružanje usluga nautičkog turizma.

Pošta

217. Pružateljima poštanskih usluga iz drugih država Europskog gospodarskog prostora je omogućena sloboda poslovnog nastana na trajnoj osnovi, uz ishođenje s odobrenja putem e-usluge.

218. Ukinut je monopol na pružanje rezerviranih poštanskih usluga.

219. Nema ograničenja pravnog oblika pružanja poštanskih usluga.

220. Pojednostavljeno je prekogranično pružanje poštanskih usluga glede dostave paketa, uz transparentno formiranje cijena.

Regulirane profesije

221. Uveden je opći sustav priznavanja stručnih kvalifikacija iz trećih zemalja.

222. Europska strukovna kartica izdana za privremeno i povremeno pružanje usluga daje automatsko pravo na obavljanje profesije, bez obveze ispunjavanja dodatnih uvjeta.

223. Osoba koja prvi put želi pružati regulirane profesionalne usluge može o tome elektronički izvijestiti nadležno tijelo ili Jedinственu kontaktnu točku za usluge.

224. Zakonski više nije obvezna provjera znanja hrvatskog jezika za profesionalce iz EU/EGP država, osim kod profesija u zdravstvu, zbog sigurnosti pacijenata.

225. Propisan je rok od 30 dana u kojemu je nadležno tijelo dužno donijeti rješenje o priznavanju inozemne stručne kvalifikacije nakon provedene dopunske mjere.

226. Inozemni pružatelji usluga podložni su profesionalnim pravilima izravno povezanim sa stručnim kvalifikacijama, umjesto propisima kojima se utvrđuju stručne kvalifikacije.

227. Propisan je rok od šest mjeseci u kojem kandidat mora ponovno položiti stručni ispit, ako ga nije položio.

228. Dopušteno je pružanje reguliranih profesionalnih usluga osobama iz trećih zemalja pod istim uvjetima koji se primjenjuju na državljane Hrvatske (ako ima tri godine stručnog iskustva u istoj profesiji na području države članice koja je priznala stručnu kvalifikaciju stečenu u trećoj zemlji, što dokazuje potvrdom iz te zemlje).

229. Uvedena je izričita obveza nadležnih tijela da odobre djelomičan pristup reguliranoj profesiji ako su kumulativno ispunjeni svi propisani uvjeti.

Vezani obrti

230. Kod vezanih obrta su dovoljne 2 godine radnog iskustva ako osoba ima odgovarajuću srednju stručnu spremu. Potreban je ispit, ali osoba može pružati uslugu i bez ispita, ukoliko osnuje trgovačko društvo.

231. Nije potreban majstorski ispit već samo odgovarajuća srednja stručna sprema za 24 obrtničke djelatnosti: mljekar, pekar, galanterist, fotograf, ljevač, kovač, limar, brodski mehaničar, pećar, mehaničar-poljoprivredne mehanizacije, instalater grijanja i klimatizacije, vodoinstalater, krovopokrivač, glazbalar, graditelj orgulja, tapetar, urar, elektroničar-mehaničar, fasader, soboslikar-ličilac, autolimar, autolakirer, kozmetičar i pismoslikar.

232. Omogućeno je da usluge knjigovodstvenih poslova pružaju i osobe sa završenim gimnazijom (pored osoba sa završenom srednjom stručnom spremom za zanimanje ekonomist).

Poslovni nastan

- 233. Obrtnicima je omogućen lakši poslovni nastan kroz e-Obrt uslugu.
- 234. Pojednostavljen je i ubrzan postupak osnivanja zaklada.
- 235. Ukinuto je ograničenje vremena osnivanja odnosno trajanja zaklade.
- 236. Zakladu može osnovati domaća ili strana fizička ili pravna osoba, čime nema ograničenja pravnog oblika.
- 237. Više se ne propisuje obveza traženja suglasnost o svrsi zaklade.
- 238. Zaklade se mogu baviti i gospodarskom djelatnošću (ako je to propisano statutom i pod uvjetom da se dobit zadržava u zakladi).